

Gælder ILO-konvention 169 for inuit i DK

Forelæggelse for Grønlandsudvalget 6. november 2024
Mikael Hertig

Hvad er ILO-konvention 169

- Konvention om oprindelige folks rettigheder
- Ratificeret, men ikke inkorporeret i dansk lov
  - Hvad betyder det?
    - Regeringen har påtaget sig forpligtelser til at følge intentionerne i konventionen
    - Kan påberåbes i et vist omfang.
- Mailveksling med regeringen.

ILO- 169 artikel 1, uddrag:

1. Denne konvention finder anvendelse på:

- a) stammefolk i selvstændige lande, hvis sociale, kulturelle og økonomiske forhold adskiller dem fra andre dele af det nationale samfund, og hvis status reguleres helt eller delvis af deres egne sædvaner eller traditioner eller af særlige love eller forskrifter,**
- b) folk i selvstændige lande, der betragtes som tilhørende et oprindeligt folk, på grund af deres nedstamning fra folk, som beboede landet eller en geografisk region, som lan det tilhører, på tidspunktet for erobring eller kolonisering eller oprettelse af de nuværende statsgrænser og som, uanset deres juridiske status, opretholder nogle af eller alle deres egne sociale, økonomiske, kulturelle og politiske institutioner.**

Hvordan defineres en inuk?

- Artikel 1, 2.

Identificering af sig selv som tilhørende et oprindeligt folk eller en stamme skal betragtes som et grundlæggende kriterium for fastsættelse af de grupper, som bestemmelserne i denne konvention finder anvendelse på.

- Bemærk: Der står intet om, hvor i riget den enkelte inuk opholder sig.

Er der en hjemmel til at indskrænke?

- To forskellige beskrivelser:
  - Skiftende regeringer siden vedtagelsen har ikke haft lyst til at lade konventionen gælde for grønlændere i Danmark. Derfor har de uden hjemmel lavet deres egen hjemmestrikkede indskrænkende fortolkning
  - Eller: Eksisterer der en hjemmel? (Jeg har ledt forgæves efter den, men måske ikke godt nok?
  - Ministersvaret er ikke overbevisende. (vedlagt) At konventionen gælder i Grønland er oplagt. Men man kan jo ikke modsætningsvis digte, at så gælder den ikke for grønlændere i Danmark.

Hvilken praktisk betydning har det?

- Se Thistedssagen ud fra følgende
  - Psykometriske tests
  - Manglende oversættelse til grønlandsk
  - Ingen organiseret modersmålsundervisning
  - Forbud mod tvangsfjernelse til danske plejeforældre
  -

Andre bestemmelser end ILO 169

- Lov om etnisk ligebehandling
  - Direkte og indirekte forskelsbehandling (§ 3, stk 2 og 3, stk.3)
    - Særhensyn der skal respekteres.
- Menneskerettighedskonventionens artikel 14 (diskriminationsforbud)
- Vejledningspligten i forvaltningslovens § 7, stk.1

Spørgsmål